

quelles *Godà* que hem vist, o bé de *Godall* vénen els descendents diminutius *Godallol* o *Godaiol* (només en part reduït a *Gudiol*, com a cognom) (*DECat* IV, 35). Josep *Godayol*, arxiver de la religió de St. Joan a Bna. (Maldà, *Calaix de Sastre* I, 792.47); gran *mas Godaiol* 5 prop de Folgueroles (mapa Brossa de St. Julià de Vilatorrada); *Godallol* o *-ayol*: cognom que *AlcM* registra a 2 p. d'Osona-Ripollès, tres de La Selva-Gir., i sengles a Sabadell i Mataró; jo a La Bisbal del Penedès (alguns d'ells ultracorregit *Guadayol*).

Derivació comparable amb un NP masculí derivat del de la seva mare: «Berenguer *Talaveró* filius de Talavera» en docs. de 1289 i 1300 a l'arxiu de Sta. C. de Queralt, segons Mu. J. Segura.

1 Potser deïa (un poc mutilat) *Fath al-lāyuz* 'obertura o coll dels ametllers', nom aràbic, com ja correspon a aquesta zona (on veiem NLL com *Aumenara* i *Aqueria*).

Godaiol, V. *Godall*
Godalest, V. *Guadalest*

GODELLA

(1) Poble valencià a l'esq. del Túria, uns 6 k. NO. de la capital.

PRON. MOD.: *godélla*, a Val., 1935; id. oït a Montcada i a Alfara, enq. de 1962.

MENCIONS ANT. Diverses vegades en el *Rept.*, 30 grafia comprovada en l'ed. facsímil: «alqueria de *Godayla*, que dicitur *Losa*, iuxta Algar et subtus *Paterna cum furnis* et sine molendinis» (ed. Ribera, p. 258 = Bof., 37); «alqueriam de *Godayla* prope Algar ---» (139 = Bof., 266); «aliam jovatam in *Godayla*» (127 35 = Bof., 248); *Godeila* (97 = Bof., 156); «alqueriam de *Godeyla*» (125 = Bof., 247); *fi S. XV*: «Aldaya, Paterna, també de *Godella*, / Albal, Alfafar, Patraix y Gilvella» (*Brama dels Llauradors* v, 103); 1600: *Godella* (*A. Ce. Cu. V. VIII*, 102).

1609: Reglà-Boronat assenyalen a *Godella* només 50 cases de cristians vells. SSiv. (246-7) en dona d'altres notícies de 1393, del S. XIV i de 1581 etc.; i encara que diu que ja tenia esgl. en el S. XV, era una ermita, després tornada església en el 1550; i creu que 45 la població minvaria molt per l'expulsió dels moriscos: deu tenir raó, per més que no figuri en els censos de moriscos p. p. Lapeyre; perquè essent *Godella* població gran, i en terra oberta i central de l'Horta, són poques les 50 cases de cristians vells que li atribueixen el 1609; degué ser bastant repoblada després de 1611 (cf. Lz. Vargas, 1774, II, 94). Llavors és quan, l'any 1625, fou erigida en parròquia independent de Montcada.

ETIM. És notable la desorientació que hi ha hagut 35 sobre l'origen del nom d'una població valenciana tan important: *AlcM* es pren la molèstia innecessària de rebutjar el frívol ètmon *aquatella de Montoliu (*BDC* x, 21) i accepta l'arbitrària idea de Gamillscheg (*RFE* XIX, 132), de derivar-lo de *Godà* (nom dels gots).

L'examen de les formes del *Rept.* bastava ja per mostrar que la terminació no era el sufix *-ella* romànic: la *yl* d'alguna d'aquestes grafies, podia passar per variant gràfica de *l*, però la *ay* de la forma *Godayla*, molt repetida, i fins la *i* llatina de *Godeila* (Rib., 7 = Bof., 156) mostren inequívocament un diftong. Ara bé, l'estructura *o-ài*, denuncia, ja per si sola, un aràbisme.

Salta a la vista que és un diminutiu àr. *gudáyyira*: 10 el diminutiu corrent del nom d'unitat de *gadir*, mot de l'àrab de pertot i de sempre, que *PAlc* defineix «estanque, remanso de riu, venaje o raudal de riu» (*PAlc*), «pelagus» (*RMa*, 117, 615). Amb variants semàntiques locals: «crevasse dans une rivière où l'eau séjourne» a Algèria (Beaussier), «mare, étang; dans le désert bas-fond où s'amassent les eaux de pluie» (Dozy, *Suppl.* I, 20a). La pron. de la *r* com *l* és pel fet conegudíssim —quasi normal— de la pronúncia vulgar andalussí: amb articulació totalment neutralitzada de *r = l*: i és evident el pas de *gudáira* a 20 *-éila* i *-ela*; si bé vacil·lant, de primer, entre això i *-aira > ála*.

Encara avui hi ha «El Marjal» en el punt on coincideixen els termes de *Godella*, *Rocafort* i *Borbotó* 25 (mapa IGC). Amb el temps, i el conreu progressivament intens, s'ha exigut en gran part el terme, però ací i allà hi resten molts indrets aigualosos; Nic. Primitiu Gz. Serrano en cita alguns, en un treball «Estudio sobre *Godella*», 1 pp. 7-8: *Avenars* i *Séquia d'Avenars* (verb *venar* 'arreplegar els escorrimos o correnties del rec' (recordem la definició de *PAlc*).

Escoltem, però, les últimes explicacions del benemèrit diletant: «*La Coma* participa dels termes de Burjassot, *Godella* i *Paterna*, i sol dir-se d'una depressió plana on comença una canyà o barranc, i és en esta *Coma*, on de fet comença l'*Almara*, arreplegant les aigües de les llomes. *La Marjal* s'estén des de *Godella* fins al te. de Massarrojos, comprenent part de l'horta de Borbotó i Rocafort; és una antiga supervivència d'una llacuna que hi havia en temps passats al lloc que fundà St. Miquel dels Reis. Rodrigo Pertegàs cita un doc., pel qual els frares Bernats arrendaven la cacera i peixquera de la dita llacuna. Hi desembocaven els barranquets ---, especialment el *Palmar* de Massarrojos, i encara de tant en quant, es converteixen en aiguamolls alguns punts de la *Marjal*».

HOMÒNIMS. (2) Molt pròxim, GODELLETA. Poble de llengua ja castellana, prop de *Xiva*, arran de la frontera lingüística. També figura en el *Rept.*, i per cert amb formes iguals a les de *Godella*: «*Alqueria de Godayla* juxta *Chivam*» (Rib., 258 = Bof., 375). «*Alqueria de Godeyla*, que est inter *Xiua* et *Thoris*» (22, = Bof. 166). També aquí hi donen peu semàntic els fets topogràfics: «surca el término de *Godelleta*, el barranco de este nombre, tributario del de *Chiva*» ['riu de Torrent'] (*GGRV*, Val. II). Es troba, com es veu per IGC, entre els NLL *Ojos de la Fuente*, *La Fuenteica* i *Ojicos*, molt poc més amunt del punt 60 on s'ajunten tots els barrancs, que formant el barranc